

DEEL 1: Inleiding over het mensenrechtenverdrag

Door Astrid van de Liga voor mensenrechten

- Ontstaan van het mensenrechtenverdrag:

Kort na tweede wereldoorlog.

Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (enkel verklaring, geen bindende tekst)

Van hieruit worden een aantal bijverdragen opgebouwd (onder andere IVRK)

Dit alles binnen VN.

- Verdragen Raad van Europa

EVRM: Europees verdrag voor de rechten van de mens. (heeft klachtenprocedure, toezichthouder, europees hof voor de rechten van de mens)

- Europese Unie

Erkenning van het EVRM maar geen lid en dus geen afdwingbaar artikel.

- Als Europese richtlijn ingaat tegen je mensenrechten kan je hier geen procedure tegen opstarten
- Handvest voor de grondrechten van EU

- Handvest van de grondrechten van de Europese Unie

Check out!

Vragen die binnenkomen bij liga

- Schijnhuwelijken
- Asiel aanvraag
- Overlastproblematiek (GAS)

DEEL2: Inleiding over het kinderrechtenverdrag

Door Didier Reynaert van kenniscentrum kinderrechten

Zie bijlage 1 – AV² rond jongerenrechten

Vanwaar komt de vraag naar een jongerenverdrag? Wat maakt dat men hier plots een noodzaak in ziet? Is dit te vergelijken met evolutie die de het kindbeeld heeft doorgaan? (producenten-leerplicht-jeugdbescherming - ontstaan van jeugdwerk) het apart categoriseren van kinderen.

Kritiek: erg grote beschermingsgedachte. Zij moeten niet alleen beschermd worden, zij hebben ook iets te vertellen (het autonome kind).

DEEL3: Verslag van de twee werkgroepen

---

1. Zijn jongeren een aparte demografische groep tussen de kindertijd en volwassenheid? Is de leefwereld van jongeren zo gewijzigd, zodanig dat ze andere noden hebben dan vroeger?

Een aantal vaststellingen:

'De jongere' bestaat niet. Een homogenisering van de sociale groep kinderen en jongeren komt niet overeen met de feitelijke diversiteit die er onder jongeren is en de feitelijke diversiteit onder de levensomstandigheden van jongeren.

De periode van 'jong zijn' is duidelijk in tijd toegenomen:

Eenzijds hurken kinderen steeds sneller aan bij de adolescentiefase (gemakkelijkere toegang tot overvloed van informatie, vroeger contact met seksualiteit).

Anderzijds duurt de post-adolescentiefase veel langer. In deze fase krijgen jongeren met heel wat **nieuwe vragen en problemen** te maken die eerder van praktische aard zijn (huisvesting, tewerkstelling, ...). Parallel hiermee is de trend dat jongeren **langer dan vroeger (financieel) afhankelijk** blijven van hun ouders. Dit is voornamelijk een middenklasse gegeven. We moeten alle jongeren voor ogen houden.

Nieuwe communicatietechnologieën zorgen voor nieuwe bronnen van ongerustheid bij ouders en mogelijke conflicten tussen ouders en kinderen (bv. privacy bij email, wie bepaalt welke sites mogen bezocht worden?, welke games mogen gespeeld worden?).

Conclusie:

De periode van 'jong zijn' is duidelijk in tijd toegenomen. Zo hebben de democratisering van het onderwijs en de toenemende informatie en communicatietechnologieën jongeren voor **nieuwe uitdagingen** geplaatst. Het is belangrijk om te beseffen dat deze evolutie vooral een **middenklassegegeven** kan zijn.

2. Hoe ervaren jongeren hun rechten? Zijn ze zich voldoende bewust van hun rechten?

We beschikken **niet** over **onderzoeksgegevens** die aantonen of jongeren al dan niet goed geïnformeerd zijn over hun rechten. Onze indruk is echter dat de informatie over de rechten die jongeren hebben en het bewustzijn ervan zeker nog heel wat beter kan en moet.

Jongeren melden zelf soms een **gebrek aan informatie over eerder praktische zaken** zoals huisvesting, tewerkstelling, ... Of hun vraag tot meer informatie over hun rechten daardoor ook prangend is, is niet duidelijk.

Wel ervaren we een **gebrek aan structuren die jongeren goed en duidelijk wijzen op hun rechten** die nu reeds beschreven staan in de mensenrechten en de kinderrechten. Ook via intermediairen (ouders, leerkrachten, ...) wordt er onvoldoende en onduidelijk gecommuniceerd rond de rechten die jongeren bezitten.

Conclusie:

Jongeren krijgen **weinig informatie** over de rechten die ze hebben. Dat ligt hoofdzakelijk door een **gebrek aan structuren** die jongeren wijzen op hun rechten, eerder dan door een gebrek aan rechten. Meer **onderzoek** hierover is welkom.

3. Worden de rechten van jongeren voldoende in de praktijk toegepast?

De **bestaande rechtenkaders** (mensenrechten en kinderrechten) worden nog **niet voldoende geïmplementeerd**. Zo bestaat er nog geen implementatie van zo'n rechtenkader naar concrete situaties waarin jongeren zich bevinden zoals bv. leerlingenstatuut, statuut van de jonge werknemer, studentenstatuut, ...

Tot slot worden de **bestaande rechtenkaders niet voldoende gebruikt om te wegen op het (jeugd)beleid**. Zo zouden adviesraden als de Vlaamse Jeugdraad en het Europees Jeugdforum het bestaande kinderrechtenverdrag en het mensenrechtenverdrag kunnen gebruiken bij hun lobbywerk voor een kind- en jeugdvriendelijker beleid.

Conclusie:

De **bestaande rechtenkaders** (mensenrechten en kinderrechten) moeten **intensiever en beter gebruikt en geïmplementeerd** worden.

4. Op welke manieren kunnen we de rechten van jongeren nog beter garanderen?

Een aantal concrete ideeën:

- In de eerste plaats is **meer informatie** over de rechten die jongeren bezitten noodzakelijk. Dat moet via voor de jongeren **toegankelijke structuren** gebeuren of via **intermediairen** zoals leerkrachten, ouders, enz...
- De **bestaande rechtenkaders** (mensenrechten en kinderrechten) moeten **beter geïmplementeerd** worden. Zo kan het uitwerken van een specifiek studentenstatuut, het statuut van de jonge werknemer, de rechtspositie van minderjarigen... heel wat extra rechtsbescherming en duidelijkheid scheppen rond de rechten die een jongere in een bepaalde positie bezit.

- De **bestaande rechtenkaders** (mensenrechten en kinderrechten) moeten **intensiever gebruikt** worden. Door interpretaties van kinderrechten en mensenrechten te maken, kunnen adviesraden zoals de Vlaamse Jeugdraad expliciet verwijzen naar de rechten van kinderen en jongeren bij hun lobbywerk in een specifiek dossier.
- Een **vertaling van die aspecten uit het kinderrechten- en mensenrechtenverdrag** die voor kinderen en jongeren van belang zijn. Dit kan interessant zijn om laagdrempelig over de rechten van jongeren te informeren. Deze vertaling van bestaande rechten lijkt interessanter dan het scheppen van een nieuw kader.
- De VN werkt nu reeds aan het samenbrengen van alle bestaande verdragen. Zo kan men evolueren naar **gezamenlijk rapporten over alle mensenrechten** waarin dan ook specifiek over de rechten van jongeren wordt gerapporteerd.

5. Welke zijn de kansen en bedreigingen bij het uitwerken van een apart jeugdrechtenverdrag?

Algemeen kunnen we stellen dat de deelnemers van AV² **meer bedreigingen dan kansen** ervoeren bij het uitwerken van een aparte conventie van jongerenrechten.

Kansen:

- Via een apart kader kunnen we **rechten die specifiek van belang zijn voor jongeren vrijwaren**, gezien de specifieke situatie waarin jongeren verkeren.
- De **bestaansredenen van een jeugdraad** om de participatie van jongeren te garanderen, toont aan dat er iets te zeggen valt voor een apart jeugdrechtenverdrag om de rechten van jongeren te garanderen.
- Via een apart jeugdrechtenverdrag kan men op (hoog) **politiek niveau een duidelijk signaal** geven dat er aandacht nodig is voor de rechten van jongeren, zeker in tijden waar jongeren met heel wat nieuwe uitdagingen geconfronteerd worden.

Bedreigingen:

- **Juridische argumenten** zijn vaak de **zwakste argumenten**. Met juridische argumenten creëer je geen gedragenheid. En bovendien los je met het creëren van een apart jeugdrechtenverdrag de maatschappelijke problemen niet op.
- De **mensenrechten zijn basisrechten**. Ze zijn dus gefocust op het minimaal voorzien van menselijke waardigheid. Binnen de discussie rond kinder- en jongerenrechten moeten we ons steeds de vraag stellen wat de basisvoorwaarden zijn voor menselijke waardigheid. We mogen kinderrechten en jongerenrechten niet focussen op praktische problemen (zoals de begeleiding naar volwassenheid). De vraag stelt zich ook of de basisrechten voor kinderen en jongeren dan zo verschillend zijn van de mensenrechten.

- Op de vraag **welke rechten concreet voor jongeren ontbreken** in het huidige mensenrechtenverdrag hebben we **geen antwoord**. De vraag is bovendien welke invulling je zal geven aan een apart verdrag rond jongerenrechten. Hoe vertaal je zo'n verdrag op nationaal niveau?
- Het gevaar bestaat dat we door het maken van een apart verdrag rond jongerenrechten opnieuw in het **jeugdmoratorium** terecht zullen komen. Leeftijdsgedebonden en afhankelijk van het sociaal milieu waaruit men komt. Bovendien bestaat het gevaar voor het verschuiven van de schuldvraag indien er een apart jongerenverdrag komt. En we spreken dan nog niet van het gevaar om terug in een **beschermingsreflex** tegenover jongeren te komen i.p.v. het idee van empowerment en geloof in de competentie van kinderen en jongeren, essentieel in de visie van de Vlaamse Jeugdraad.
- Je moet opletten dat de **ene niet meer rechten krijgt dan een andere** (bv. kinderen met een handicap die meer rechten zouden hebben dan mensen met een handicap of kinderen van mensen zonder papieren hebben meer rechten dan hun ouders, ...). Bovendien mag je nooit de doelgroep waarover een verdrag gaat loskoppelen van de relatie die ze hebben met andere mensen in dezelfde samenleving.